

- Versie d.d. 25-5-2021 (wijzigingen **vet** gedrukt)

Medische aandachtspunten bij COVID-19 vaccinatie met Comirnaty van Pfizer/BioNTech

In dit document staan een aantal specifieke medische aandachtspunten bij het vaccineren met Comirnaty van Pfizer/BioNTech bij patiënten in de langdurige zorg waarbij een specialist ouderengeneeskunde of arts voor verstandelijk gehandicapten¹ de regiebehandelaar is. Zie de richtlijn [LCI-richtlijn Uitvoering COVID-19 vaccinaties](#) voor alle details. Zie voor de praktische uitwerking van de LCI-richtlijn ook de RIVM [werkinstructie](#) voor patiënten in instellingen onder medische verantwoordelijkheid van de SO/AVG (zie onder kopje Werkinstructies).

Vanaf 11-5-2021 is dit document sterk ingekort om onnodige dubbelingen met de LCI-richtlijn en/of de RIVM-werkinstructie te voorkomen. N.B. Als er verschil is tussen dit document en de richtlijn is **dit** document in principe leidend omdat dit document specifieke aandachtspunten aangeeft voor de doelgroep.

Doelgroep (samengevat)

- Patiënten in de langdurige zorg die (tijdelijk) vallen onder de medische verantwoordelijkheid van de specialist ouderengeneeskunde of arts voor verstandelijk gehandicapten.
- Voor patiënten in de GRZ/ELV geldt: indien ontslag plaatsvindt voor de tweede vaccinatieronde is het advies deze patiënten terug te laten komen voor de tweede vaccinatie.

N.B. Patiënten die vallen onder de medische verantwoordelijkheid van de huisarts gaan mee in de vaccinatieronde van de huisartsen.

Het Comirnaty van Pfizer/BioNTech vaccin

- Voor de doelgroep van dit document wordt een streefinterval aangehouden van 4 weken tussen de eerste en tweede vaccinatie.

Algemeen

- Bijwerkingen als koorts en algemene malaise komen na de tweede vaccinatie vaker voor en kunnen erger zijn dan na de eerste vaccinatie.
- Overweeg, in overleg met de familie, zeer kwetsbare patiënten met een sterk beperkte levensverwachting niet te vaccineren in verband met bijwerkingen als koorts en misselijkheid/braken en daarmee de kans op overlijden. Maak deze overweging afzonderlijk voor zowel de eerste als voor de tweede vaccinatie en houd er voor de tweede vaccinatie rekening mee dat de bijwerkingen erger kunnen zijn.
- Maak gebruik van de expertise van de (eigen) apotheker op het gebied van vervoer *naar andere locaties* en het bewaren en voor toediening gereed maken van vaccins.
- Vervoer *tussen* verschillende *organisaties/instellingen* moet *altijd* worden uitgevoerd door een vervoerder die is gecertificeerd voor vervoer van medicatie of door een apotheker.

Vooraf

- Indien er sprake is van een uitbraaksituatie op een afdeling/locatie waarbij alle aandacht uitgaat naar het inzicht krijgen in/onder controle krijgen van de uitbraak wordt geadviseerd de vaccinatie uit te stellen gezien de grote logistieke uitdagingen bij vaccinatie en besmettingsrisico voor het vaccinatieteam.
- De arts draagt zorg voor:
 - Schriftelijke toestemming van de patiënt/wettelijk vertegenwoordiger voor de vaccinatie (zie [website Vereniso](#) voor de toestemmingsformulieren, begeleidende documenten en een stroomschema en het doorleveren van vaccinatiegegevens aan het RIVM.
 - Beoordeling van absolute en relatieve contra-indicaties (zie LCI-richtlijn);
- Neem, in geval de bewoner 6 maanden voorafgaand aan de vaccinatie COVID-19 heeft doorgemaakt, op basis van de volgende overwegingen het besluit om al dan niet een tweede vaccinatie toe te dienen:

¹ Waar 'arts' staat, kan in dit geval ook verpleegkundig specialist AGZ of physician assistant gelezen worden. Bovengenoemde verantwoordelijkheden verschuiven hiermee ook naar deze professionals, passend bij hun wettelijke bevoegdheden.

- De kwetsbaarheid van de patiënt; advies om bij:
 - Zeer kwetsbare bewoners af te zien van de tweede vaccinatie.
 - Niet-kwetsbare bewoners (VG-sector) niet voor de 2e keer te vaccineren, conform advies LCI-richtlijn
 - Inschatting van de immuunrespons, bijvoorbeeld aan de hand van:
 - Aard/ernst van de klachten van de doorgemaakte COVID-19; overweeg bij patiënten die asymptomatisch een infectie hebben doorgemaakt de 2e vaccinatie wel te geven.
 - Mate reactie op de eerste vaccinatie en daarmee de kans op een heftige(re) reactie bij de 2^e vaccinatie.
 - De wens van de patiënt/diens vertegenwoordiger.
- N.B. Er is een minimale termijn vereist van vier weken na begin symptomen/testuitslag COVID-19.

Tijdens vaccineren

- Zorg dat tijdens het vaccineren een arts bereikbaar en in nabijheid is (op locatie).

Relatieve contra-indicaties (aanvullingen voor de doelgroep)

- Koorts (38,5°C of hoger): vaccinatie uitstellen. Houd voor de VVT-sector en voor de in de VG-sector aan verpleeghuispolulatie gelijkwaardige doelgroepen een temperatuur aan van 38.0°C.
- Bewoners in quarantaine maar zonder klachten van COVID-19 mogen worden gevaccineerd. Bewoners in quarantaine in kader van BCO: bekijk per bewoner hoe groot de kans is dat ze besmet zijn. Uitgangspunt: negatieve testuitslag.
- Epilepsie:
 - Weeg bij personen die bekend zijn met het krijgen van convulsies na vaccinatie of koorts de voor- en nadelen van COVID-19-vaccinatie af.
 - Neem, voor het plannen van de vaccinatie, eerst contact op met de behandelend arts over instructies rond het vaccinatiemoment bij bewoners die:
 - ✓ én behandeld worden met anti-epileptica én bekend zijn met het krijgen van herhaalde convulsies na vaccinatie of koorts én die van hun neuroloog geen protocol hebben voor wat te doen bij koorts.
 - Neem in andere gevallen zo nodig contact op met de behandelend arts.
 - Overweeg bij bewoners die bekend zijn met convulsies na vaccinatie of koorts preventief inzet van paracetamol na vaccinatie. Paracetamol voorafgaand aan de vaccinatie wordt afgeraden aangezien dit de immuunrespons kan onderdrukken.

Vaccinatie en opheffen/versoepelen maatregelen

- In verband met het toenemen van het aantal volledig gevaccineerden is inmiddels een aantal maatregelen aangepast. Voor de actuele stand van zaken verwijzen we naar het [Behandeladvies COVID-19 Acute fase en nazorg](#).

Voorbeeld schema handelen bij onwelwording

ABCDE

Airway: vrij of niet? niet? Hoofd- kantel-kinliftmethode
Breathing: stridor, diepte, gebruikt hulpademhalingspijpen
Circulation: huidskleur, tensie, polsfrequentie (regelmatig, vulling)
Disability: alert, reageert op aanspreken of pijn, reageert niet
Exposure: huidreacties, slijmvliesreacties

Bij verdenking ernstige calamiteiten bel 112!!

REANIMATIE

Reanimatie volwassenen:
Borstcompressie en beademing
verhouding 30:2

Reanimatie kinderen ≤ 15 jaar:
Borstcompressie en beademing
Verhouding 15:2 MET 5 initiële
beademingen

REANIMATIE: MEDICATIE

Kinderen 15-30 kg: i.m. EpiPen Junior
Kinderen en volwassenen > 30 kg: i.m.
EpiPen

OF

Adrenaline: 1:1000 (1mg/ml)
Kinderen < 6 jaar: i.m. 0,15 mg
Kinderen 6-12 jaar: i.m. 0,3 mg
Volwassenen: i.m. 0,5 mg

Clïent onwel kort na vaccinatie: differentiaal diagnose

Paniekaanval:

- snelle oppervlakkige ademhaling
- koude extremiteiten
- benauwd gevoel
- angstig, paniek
- ijl gevoel in hoofd
- duizelig
- eventueel hoofdpijn
- misselijk, braakneiging
- tintelingen vingers en rond de mond

Anafylactische reactie

- stridor
- gegeneraliseerde urticaria
- hypotensie
- tachycardie
- bronchospasme
- angio-oedeem

Vasovagale reactie:

- pols <80/min
- bleek en klam
- koude extremiteiten

Urticaria

- Snel opkomende, voorbijgaande, scherp begrensde erythemateuze zwellingen
- Grootte varieert
- Meestal (heftige) jeuk; soms zijn de zwellingen pijnlijk en branderig.

Epileptisch insult

- aanhoudende schokkende bewegingen én geen reactie op aanspreken

**Anafylactische reactie:
BEL 112 + toedienen medicatie:**

1° keus: Clemastine (1mg/1ml) i.m.

<u>Volwassenen:</u> Clemastine i.m. 2mg	<u>Kinderen t/m 12 jaar:</u> Clemastine i.m. 0,025mg/kg
--	---

2° keus: Adrenaline: 1:1000 (1mg/ml) i.m.

<u>Volwassenen:</u> Adrenaline i.m. 0,5mg z.n.	<u>Kinderen ≤ 5 jaar:</u> i.m. 0,15 mg
---	---

EpiPen i.m. z.n.	<u>Kinderen 6-12 jaar:</u> i.m. 0,3 mg
------------------	---

<i>1x herhalen na 5-15min indien de klachten niet zijn afgenomen</i>	<u>Kinderen 15-30 kg:</u> i.m. EpiPen Junior
	<u>Kinderen > 30 kg:</u> i.m. EpiPen

Vasovagale reactie

Wacht op herstel

Controleer vitale functies, bewustzijn en kenmerken van matige/ernstige reactie en handel naar gelang bevindingen

**Epileptisch insult
Couperen als aanval > 5 min, status epilepticus:**

Volwassenen:

Diazepam rectiole: 10mg/keer, bij onvoldoende werking 20mg/keer. Z.n. na 10 min herhalen

Kinderen > 3 jaar:

Diazepam rectiole: 10 mg/keer. Zo nodig na 10 min herhalen.

Kinderen 1-3 jaar

Diazepam rectiole: 5 mg/keer. Zo nodig na 10 min herhalen

Kinderen < 1 jaar:

Diazepam rectiole: 0,5 mg/kg lichaamsgewicht/keer. Zo nodig na 10 min herhalen

Bij uitsluitend urticaria:

Overweeg antihistaminicum:

1° keus - Oraal:

<u>Volwassenen:</u> Levocetirizine 5mg	<u>Kinderen t/m 5 jaar:</u> Levocetirizine 2,5ml drank
---	---

2° keus - Intramusculair:

<u>Volwassenen:</u> Clemastine i.m. 2mg	<u>Kinderen t/m 12 jaar:</u> Clemastine (1mg/1ml) i.m. 0,025mg/kg
--	---

Toelichting ad Anafylactische reactie: bij allergische reactie clemastine (**niet toedienen binnen 15 minuten na vaccinatie omdat dit een anafylactische shock kan maskeren**); bij allergische shock adrenaline.

Toelichting ad Epileptisch consult: extra optie is Midazolam neusspray (2,5 mg/dosis). Standaard protocol voor volwassen: na 5 minuten 4 sprays (in ieder neusgat 2) (10 mg totaal). Indien na 10 minuten geen effect: dan nogmaals 2 sprays (in ieder neusgat 1) + 112 bellen N.B. Ontlucht de flacon voor gebruik.